

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS 2023–2027 M. STRATEGINIS PLANAS

Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerija

Vilnius
2021

Iššūkliai kaime ir žemės ūkyje

Gamyba:

- Gyvulininkystė tampa nepatraukli dėl mažų pajamų, nors geriausiai tinka pagal aplinkos sąlygas
- Ūkių kuriama pridėtinė vertė maža, trūksta perdirbimo

Kaimas:

- Didelis pajamų atotrūkis tarp miesto ir kaimo, kur didelis nedarbas ir skurdo rizika
- Mažų ūkių pajamos atsilieka nuo didelių ūkių, kuriems tenka daugiau paramos
- Jauniems ūkininkams steigtis trūksta kapitalo

Aplinkosauga

- Nepakankama vietinių ekologiškų produktų pasiūla
- Augant maisto poreikiui, kainai ir gamybai didės tarša

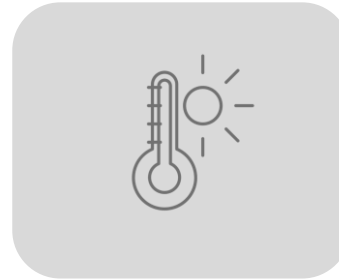
Iššūkiai, laukiantys ateityje

Augantis darbo
užmokestis
mieste mažins
ūkininkavimo
patrauklumą

Gamyba brangs,
o darbuotojų
trūks

Didės
reikalavimai
tvarumui ir
aplinkosaugai

Augant maisto
gamybai
ištekliai bus
pereikvojami

ES parama: už viešas lėšas – nauda visuomenei

GAMYBA

- Produkcijos perdirbimas ir didesnės pridėtinės vertės kūrimas
- Apsirūpinimas vietoje užaugintais produktais

GYVYBINGAS KAIMAS

- Mažėjanti pajamų nelygybė kaime
- Stabilus smulkus ir vidutinis žemės ūkio verslas
- Patrauklios sąlygos kurtis jauniems ūkininkams – kartų kaita

APLINKOSAUGA

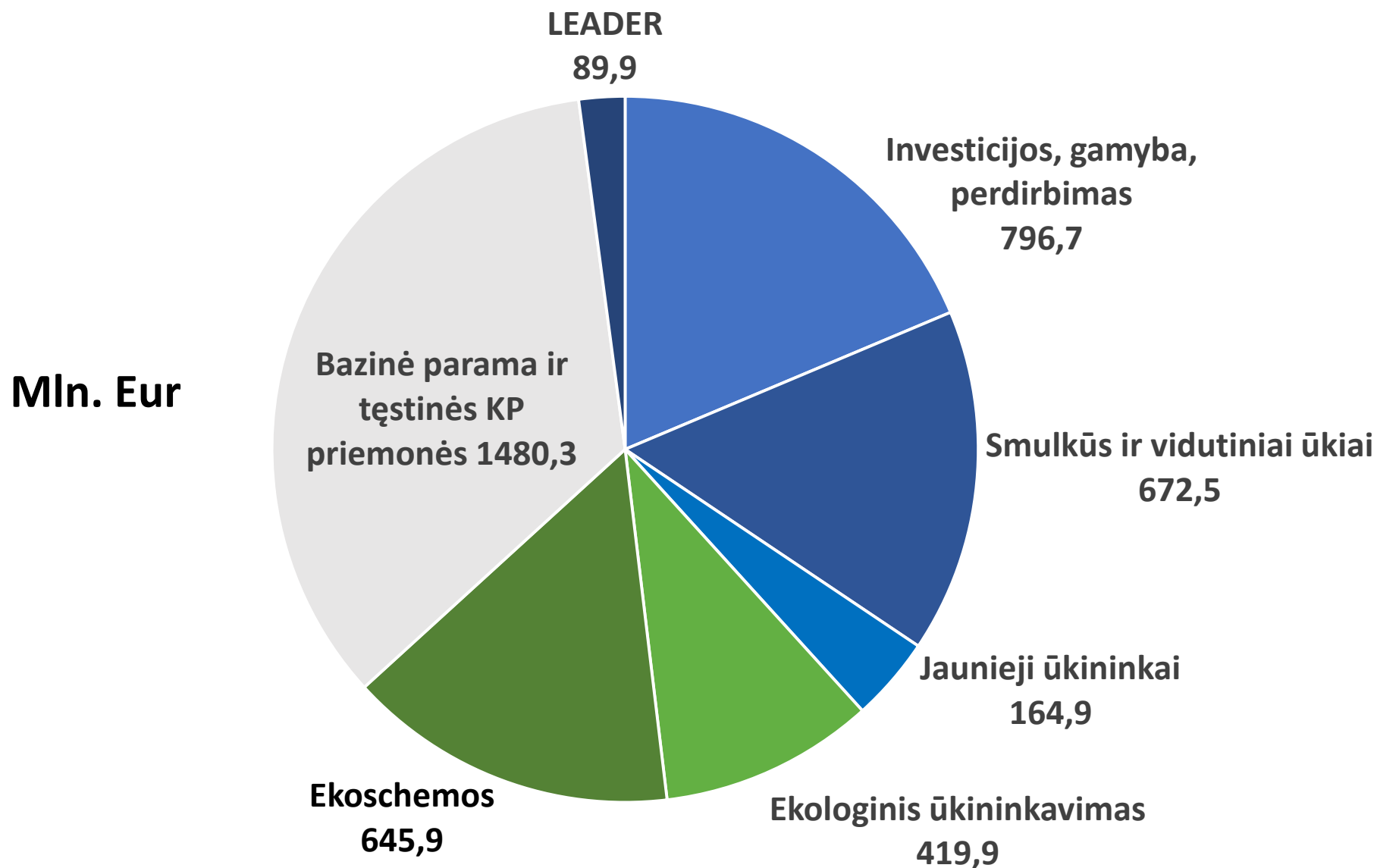
- Kraštovaizdį, biologinę įvairovę ir švarią aplinką puoselėjantis žemės ūkis

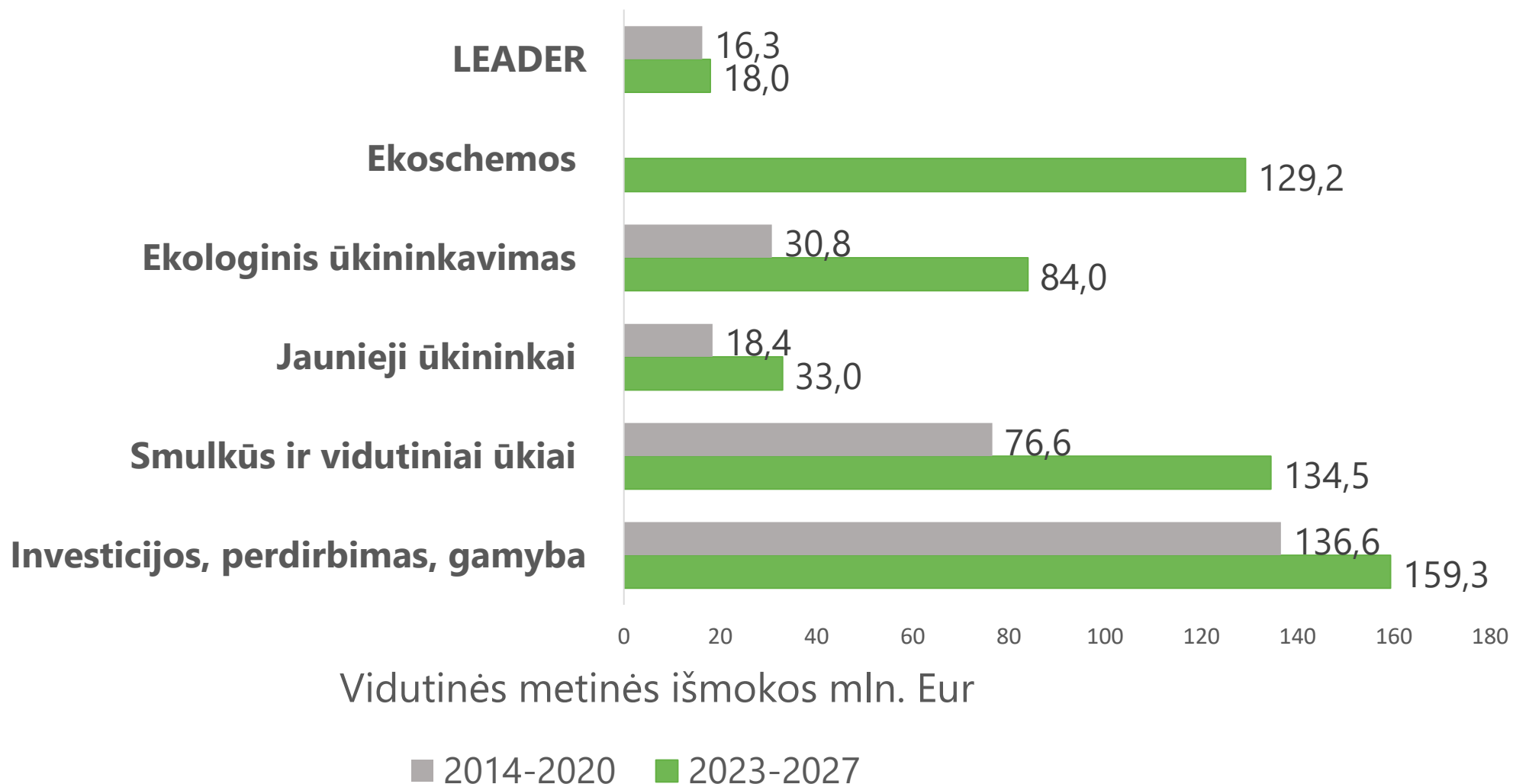
ES parama 2023 – 2027 m.

FINANSAVIMO ŠALTINIS	I RAMSTIS EŽŪGF - EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO GARANTIJŲ FONDAS (TIESIOGINĖS IŠMOKOS + SEKTORINĖS PROGRAMOS)	II RAMSTIS EŽŪFKP - EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDAS KAIMO PLĖTRAI (KAIMO PLĖTRA)
ES lėšos 2023–2027 m.	3012,3 + 3,8 mln. Eur	977,5 mln. Eur
Iš jų privalomiems įsipareigojimams (ne mažiau kaip)	1024,8 + 3,8 mln. Eur	391,0 mln. Eur
Bendrojo finansavimo (BF) lėšos	2,8 mln. Eur	273,7 mln. Eur
VISO:	4270,1 mln. Eur	

Strateginis planas: įsipareigojimai ir galimybės

Būsimojo finansinio laikotarpio prioritetai

Gamybos prioritetai: parama ekonomiškai jautriems sektoriams

Skiriama maksimali Europos Komisijos leidžiama suma – 15 proc. tiesioginių išmokų (450 mln. Eur):

↑ **25%**

išmokos pieninių
karvių sektoriui

↑ **17%**

išmokos mėsinių
galvijų, avių, ožkų
sektoriams

↑ **57%**

išmokos lauko
daržovių sektoriui

↑ **30%**

išmokos vaisių,
uogų bei riešutų
sektoriams

Iš viso remiama 11 gamybos sektorių

Susietoji parama – pienininkystė

- IŠMOKOS UŽ MELŽIAMAS KARVES **DIFERENCIJUOJAMOS**
(LŽŪBA/ LPGA siūlymas – išmokų nediferencijuoti)
- GRYNAVEISLIŲ MĖSINIŲ GALVIJŲ PRODUKTYVUMO KONTROLĖ **REMIAMA**
(KRK/ EMGAA siūlymas)
- PARAMA PIENINIAMS BULIAMS **NAIKINAMA**
(LŽŪBA/ LPGA siūlymas palikti išmokas buliams)

STRATEGIJA: galvijininkystės sektorius orientuojasi į pieno gamybą ir aukštos kokybės veislinius galvijus

- Lietuva apsirūpina galvijiena, bet aukščiausios kokybės mėsos trūksta
- Nepakankamai apsirūpinama savo žaliaviniu pienu
- Vidutiniai pienininkystės ūkiai yra labai pažeidžiami

Paramos pienininkystės sektoriui dalis nuo visų tiesioginių išmokų DIDĖJA				
Pienininkystės sektorius	2020	2021	2022	2023-2027
Pieninės karvės	5,72%	6,39%	6,49%	7,54%
Pieniniai buliai	1,04%	0,94%	0,93%	0,00%
Viso:	6,76%	7,34%	7,42%	7,54%

Gamybos prioritetai: perdirbimas ir trumposios grandinės

PERDIRBIMO PRIORITETAI

- sektoriai, kuriuose yra pagaminama daug žaliavos, bet neišvystytas perdirbimas
- didesnės apimties, inovatyvūs, į eksportą orientuoti projektai

TRUMPOSIOS GRANDINĖS – TIKIMASI PROVERŽIO!

Ūkininkų bendradarbiavimas
kuriant produkcijos
realizacijos vietas

Ūkiuose pagamintos,
užaugintos produkcijos
tiekimasis maitinimo paslaugų
tiekėjams (mokyklos ir pan.)

Regioninių žemės ūkio
produkcijos logistikos centrų
kūrimas

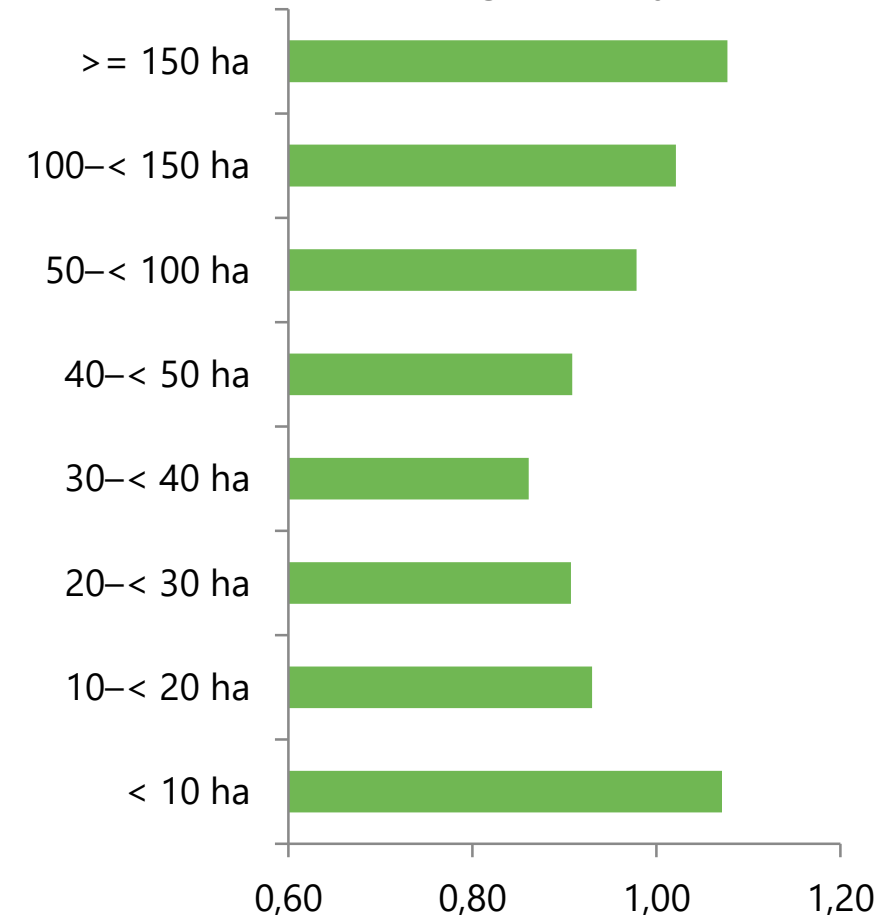
Socialiniai prioritetai: smulkių ir vidutinių ūkių gyvybingumas

Trečdaliu daugiau lėšų kasmet – 602,4 mln. Eur tiesioginių išmokų

Išmokos už pirmus 50 ha ne didesniems kaip 500 ha ūkiams

Didžiausia parama ūkiams nuo 30 iki 50 ha – išmokos diferencijuojamos siekiant remti perspektyvius ūkius

Vidutinė bendroji produkcija 1 EUR išlaidų 2012-2018 metais pagal ūkio dydį (ha)

Socialiniai prioritetai: kartų kaita kaime

Dvigubai didėja vidutinė metinė išmoka jauniems ūkininkams

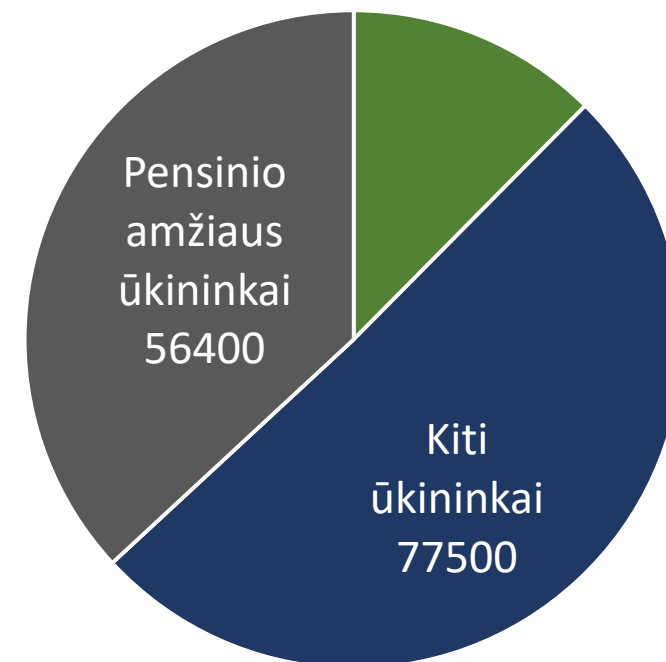
50 proc. didinama jaunųjų ūkininkų įsikūrimo parama

Maksimalus plotas už kurį mokama išmoka, mažėja nuo 90 iki 70 ha

Ūkininkams įsikūrimui siūlomos finansinės inžinerijos priemonės – žemei įsigyti, ambicingiems projektams įgyvendinti

Valdų skaičius

Jaunieji ūkininkai
(iki 40 m.) 19000

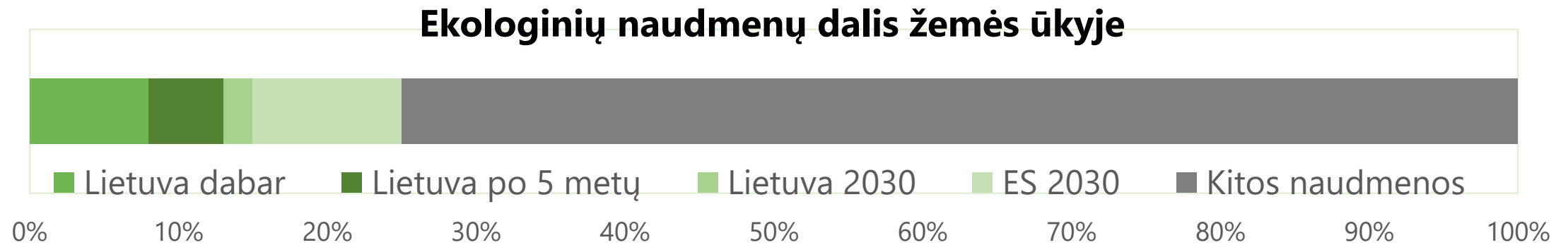

Aplinkosauginiai prioritetas: ekologinis ūkininkavimas

10 proc. visų paramos lėšų (420 mln. Eur) skirta ekologiniam ūkininkavimui

- Parama ekologiškai ūkininkaujantiems iš Kaimo plėtros (KP) lėšų didėja 120 proc.
- Iš tiesioginių išmokų remiamas perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo

Tikslas – iki 2027 metų ekologiniai ūkiai sudarys 13 proc. viso ūkių ploto

Aplinkosauginis prioritetas: ekoschemos

Ekoschemos – papildomos pastangos ūkininkauti tvariau negu reikalaujama baziniuose aplinkosaugos reikalavimuose. Už tai bus skiriamos išmokos – 650 mln. Eur.

5 ekoschemos:

Sodininkystė, uogininkystė ir daržininkystė

Ariamos žemės keitimas pievomis ir jų priežiūra

Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo

Gyvūnų gerovė

Kompleksinė ekoschema ariamoje žemėje

Aplinkosauginis prioritetas: nauda visuomenei

Svarbiausi tikslai:

Kraštovaizdžio
puoselėjimas

Dirvožemio
apsauga

Klimato kaitos
švelninimas

Paviršinio
vandens
kokybės
gerinimas

Biologinės
įvairovės
atkūrimas ir
saugojimas

Sumažėjus KPP vokui teko atsisakyti paramos ne žemės ūkio veiklai

2023 – 2027 m. iš Kaimo plėtros lėšų NEBUS remiama:

- ne žemės ūkio verslas (įskaitant biodujų gamybą)
- plačiajuostis internetas
- žvyrkelių asfaltavimas
- kaimų atnaujinimas (projektai, įgyvendinami per Regioninės plėtros tarybas)
- miško infrastruktūros plėtra
- miško kirtimo ir priežiūros mašinos
- tradicinių amatų centrai
- gamintojų grupės ir organizacijos
- COVID-19 priemonės
- asbestinių stogų keitimo priemonės

AČIŪ UŽ DĒMESĪ

